

Derivace reálné funkce jedné reálné proměnné

Studijní materiál k seminářům Kvantitativní metody v ekonomické praxi

A. Aplikace základních vzorců, derivování c-násobků, rozdílů a součtů

V následujících cvičeních vypočítejte derivaci funkce $f(x)$.

1. konstantní a lineární funkce

(a) $f(x) = 9x + 4$	(e) * $f(x) = 15 - \pi x$
(b) $f(x) = 23 - 5x$	(f) * $f(x) = 9\pi$
(c) $f(x) = -8$	(g) $f(x) = 1 - \frac{3x}{4}$
(d) $f(x) = 0$	(h) $f(x) = \frac{2x + 1}{3}$

2. polynomické funkce

(a) $f(x) = 3x^5 - 5x^4 + x^3$	(e) $f(x) = 13x^3 - 3\sqrt{2}$
(b) $f(x) = -x^2 - x - 1$	* (f) $f(x) = X^6 \ln 2 - 1$
(c) $f(x) = -x^{20} + 5x^7$	(g) $f(x) = \frac{4x^3 - 3x^2 + 18}{12}$
(d) $f(x) = x^{23} + 12x^3 - 9x$	(h) $f(x) = 5x - \frac{3}{4} \cdot x^2$

3. racionální funkce

(a) $f(x) = \frac{1}{4x^4}$	(e) $f(x) = \frac{x^3 - 3x^2 + 2x}{2x}$
(b) $f(x) = \frac{1}{x^5} + \frac{1}{x^7}$	(f) $f(x) = \frac{3}{x^4} - \frac{x^5}{15}$
(c) $f(x) = 2x^{-12} + \frac{1}{2x}$	(g) $f(x) = 25x - \frac{1}{x^3}$
(d) $f(x) = \frac{x^5 - 2}{x^2} + \frac{1}{5x^8}$	

Derivace reálné funkce jedné reálné proměnné

Studijní materiál k seminářům Kvantitativní metody v ekonomické praxi

4. iracionální funkce

(a)	$f(x) = \sqrt{x^5} - \sqrt[3]{x^4}$	(e)	$f(x) = 9\sqrt[3]{x} + \sqrt[3]{x^{11}}$
(b)	$f(x) = \frac{1}{\sqrt[3]{x^2}}$	(f)	$f(x) = \frac{2}{\sqrt{x}}$
(c)	$f(x) = \frac{5}{3^4\sqrt{x^3}} + \sqrt{x} + 3$	* (g)	$f(x) = \frac{5x^2}{\sqrt[5]{x^2}} + 30\sqrt[15]{x} - \frac{6}{\sqrt[3]{x}}$
(d)	$f(x) = 3\sqrt[3]{x^2}$	* (h)	$f(x) = \frac{3}{x^2} + 4\sqrt{x^4}$

5. kombinace s exponenciálními a logaritmickými a goniometrickými funkcemi

(a)	$f(x) = 2e^x - 2^x + 7e^{2x}$	(e)	$f(x) = \sin(x) - 2\cos(x)$
(b)	$f(x) = 5e^x + x^4 + 4^x$	(f)	$f(x) = \operatorname{tg}(x) - \operatorname{cotg}(x)$
(c)	$f(x) = 7\ln(x) + \log(x) + 2$	(g)	$f(x) = -12x + \sin^2(x) + \frac{3}{x}$
(d)	$f(x) = 5\sin(x) - 20x^2 - x$		

6. kombinace s cyklometrickými funkcemi

(a)	$f(x) = \sin(x) + 2\arccos(x)$
(b)	$f(x) = 5\operatorname{tg}(x) + 7\operatorname{arccotg}(x)$
(c)	$f(x) = \arcsin(x) - 5\operatorname{arctg}(x)$
* (d)	$f(x) = \operatorname{cotg}(\operatorname{arccotg}(x^2)) - 6x$

B. Derivování součinů a podílů

(a)	$f(x) = x^2 \cdot \operatorname{tg}(x)$	(h)	$f(x) = \frac{\cos x}{1 - \sin x}$
(b)	$f(x) = (x^2 + 1) \cdot \ln(x)$	(i)	$f(x) = -\frac{x}{2} + \frac{1+x^2}{2} \cdot \operatorname{arctg}(x)$
(c)	$f(x) = \sqrt{x} \cdot \cos(x)$	(j)	$f(x) = \frac{2-x}{3x+4}$
(d)	$f(x) = \sqrt[3]{x^2} \cdot \operatorname{arctg}(x)$	(k)	$f(x) = \frac{x^3}{1+x^2}$

Derivace reálné funkce jedné reálné proměnné

Studijní materiál k seminářům Kvantitativní metody v ekonomické praxi

(e) $f(x) = x \sin x + \cos x$ (l) $f(x) = \frac{e^x}{\sin(x)}$

(f) $f(x) = \sin(x) \cdot (x^2 - 2x)$

(g) $f(x) = x \cdot \ln(x)$

C. Derivování složených funkcí

(a) $f(x) = 2e^{3x}$ (f) $f(x) = (x^2 - 1)^3$

(b) $f(x) = \sin(x^5 + 4x - 1)$ (g) $f(x) = \ln \cos x$

(c) $f(x) = \ln(\operatorname{tg}(x^3))$ (h) $f(x) = \ln(1 + x^6)$

(d) $f(x) = 3 \ln(5x)$ (i) $f(x) = \sin^2 x$

(e) $f(x) = \arcsin \frac{x-2}{2}$